

نظام به لحاظ نظری و علمی محتاج علمای دین و حوزه‌های علمیه و مستظهر به تلاش علمی آن‌هاست...

آن حقیقت اول که گفتیم نظام مستظهر به حوزه‌های علمیه است، به خاطر این است که نظریه‌پردازی سیاسی و نظریه‌پردازی در همه‌ی جریان‌های اداری یک ملت و یک کشور در نظام اسلامی به عهده‌ی علمای دین است. آن کسانی می‌توانند در باب نظام اقتصادی، در باب مدیریت، در باب مسائل جنگ و صلح، در باب مسائل تربیتی و مسائل فراوان دیگر، نظر اسلام را ارائه بدهند که متخصص دینی باشند و دین را بشناسند. اگر جای این نظریه‌پردازی پر نشد، اگر علمای دین این کار را نکردند، نظریه‌های غربی، نظریه‌های غیردینی، نظریه‌های مادی جای آن‌ها را پر خواهد کرد. هیچ نظامی، هیچ مجموعه‌ای در خلأ نمی‌تواند مدیریت کند...

حوزه‌های علمیه و علمای دین پشتوانه‌هایی هستند که موظفند نظریات اسلامی را در این زمینه از متون الهی بیرون بکشند، مشخص کنند، آن‌ها را در اختیار بگذارند، برای برنامه‌ریزی، برای زمینه‌سازی‌های گوناگون. پس نظام اسلامی پشتوانه‌اش علمای دین و علمای صاحب‌نظر و نظریات اسلامی است؛ لذا نظام موظف به حمایت از حوزه‌های علمیه است، چون تکیه‌گاه اوست...

بیانات مقام معظم رهبری

در جمع طلاب و روحانیون

قم، آبان ۱۳۸۹

طرح تشکیل کانون اندیشه مشکوة

مشمول بر اتاق‌های فکر پژوهشی - عملیاتی مسئله محور طلاب

(نسخه شماره ۳)

تمهیه کنندگان: سید امیر اشرف واقفی، روح الله شاه حسینی، غلامحسین اسماعیل زاده

پایگاه ویژه روح طلاب شهید آیت الله سید محمد باقر صدر

چکیده: طبق فرمایشات مقام معظم رهبری، پیرامون خدمات متقابل حوزه‌های علمیه و نظام جمهوری اسلامی ایران، پشتیبانی نظری و علمی نظام در عرصه‌های اجرائی بر عهده حوزه‌های علمیه است. این مهم جز با وجود ساختارهایی منسجم و کارآمد به منظور تمرکز بر این وظیفه میسر نیست. از سویی استفاده از خدمات اتاق‌های فکر از مناسبترین راهکارهای متداول در این عرصه است. کانون اندیشه حوزه علمیه مشکوة یک اتاق فکر نظام‌مند و دارای مناسبات حل علمی مسائل واقعی نظام، بر اساس مبانی اسلامی است که به فضل پرودگار متعال به این مهم می‌پردازد.

پایگاه ویژه دانشجویان طلاب شیعه آیت الله سید محمد باقر صدر

مقدمه:

«الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على اشرف الانبياء محمد المصطفى

و على اهل بيته الطاهرين المعصومين و لاسيما بقية الله في الارضين»

حوزه علمیه مادر نظام جمهوری اسلامی ایران است و دغدغه‌ها و دواعی حوزه نسبت به این نظام عمق و استحکامش همانند عمق و استحکام رابطه والد و مولودی است که این مادر تمام وجود فرزند را متعلق به خود دیده، هر تلاشی برای سعادت و فلاح او را وظیفه‌ای می‌پندارد که اولاً و بالذات متوجه اوست. در این فضا یکی از وظایف مقدماتی و اولیه حوزه‌های علمیه نسبت به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، پشتیبانی علمی و نظری به منظور تضمین نگاه حکیمانه و عمل عزتمدار نظام در عرصه‌های گوناگون تصمیم‌گیری، اجراء و ارزیابی است. وظیفه‌ای خطیر، که از سویی در پی آن بستری از هدایت الهی برای تاله و تکامل شیعیان و مسلمین و مستضعفان مهیا شده، کسانی که قرن‌ها زیر بار یوق استعمارهای داخلی و خارجی استخوان خرد کردند و نتوانستند این حجاب ظلمانی را کنار بزنند و همچنین برای نوع بشر؛ چراکه نور هدایت الهی وقتی در نقطه‌ای از این زمین خاکی، درخشش گیرد، چشمان عموم مخلوقات را به خود امیدوار و درخشان می‌کند چنانکه امروز در جهان دل‌های پاک و رنج‌دیده از فراق هدایت الهی و فقر به ذات اقدسش بسیارند که چشم انتظار به مولود نهضت بیداری اسلامی ایران، نظام مقدس جمهوری اسلامی، نتیجه مجاهدت و اخلاص آن عالم وارسته، حضرت امام خمینی^{ره}؛ دوخته‌اند تا زمانی رسد که بر سکان این کشتی نجات الهی نشسته با سکانداری حضرت آیت الله خامنه‌ای^{مدظله} به ساحل ظهور منجی عالم برسند.

و از سوی دیگر، چه در صورت عدم اتقان و واقع‌نمایی و چه در صورت سستی و کپهولت در اتیان این تکلیف، عوارضی جبران‌ناپذیر بر پیکره نظام وارد آمده و بدون تردید، از آن جهت که مصداق بارز تضییع و اتلاف فرصت تاریخی و بی‌بدیل جامعه شیعه در بروز و ظهور در عرصه استقلال و حاکمیت است؛ عواقب هرگونه کوتاهی در انجام این وظیفه گردن‌گیر فعالان این عرصه خواهد بود.

البته شایان ذکر است که علما، فضلا و طلاب متعددی مجاهدانه در این عرصه در حال تلاش هستند لکن امر کفایی، تا تحصیل غایت، مکلف را مورد خطاب قرار می‌دهد.

بدین جهت و برای پیشگیری از میدان یافتن نظریه رقیب - که عموماً نظریاتی اومانستی و یا در خوش‌بینانه‌ترین حالت نظریاتی فاقد پشتوانه حجج الهی هستند - در حوزه عملکرد نظام جمهوری

پایگاه ویژه بسیج طلاب شهید آیت الله سید محمد باقر صدر

اسلامی ایران و همچنین برداشتن گامی جهت بسترسازی و رونق و گسترش شعاع نور هدایت الهی با زبان عمل، ضرورت ایجاد ساختاری برای حرکت نظاممند و ناظر به نتیجه در ساختار حوزه علمیه برای تحقق این هدف ضروری می‌نماید.

پایگاه بسیج طلاب شهید آیت الله سید محمد باقر صدر؛ پایگاه بسیج حوزه علمیه مشکوٰة، با توجه به توان علمی و اجتماعی طلاب این حوزه علمیه و امکان پیگیری لوازم مورد نیاز جهت انجام این وظیفه تخصصی، پیشنهاد تشکیل کانون اندیشه مشکوٰة را به شرح زیر ارائه می‌کند.

پایگاه ویژه دانشجویان طلاب شهید آیت الله سید محمد باقر صدر

اهداف:

تشکیل کانون اندیشه مشکوة ناظر به یک هدف کلی، یعنی ایجاد ساختاری رسمی و از سویی جوان و پویا به عنوان بستری مناسب برای تحقق خدمات متقابل حوزه‌های علمیه و نظام جمهوری اسلامی، است. این خدمات مبتنی بر منویات مقام معظم رهبری حضرت آیت الله سید علی خامنه‌ای مدظله العالی، شامل تئوری پردازی کاربردی برای تحقق آرمان حکومت اسلامی در عرصه‌های مختلف نظام جمهوری اسلامی ایران و همچنین حفظ و حراست نیروی انسانی نظام با ارائه خدمات تبلیغی موثر در تقابل با هجوم فرهنگی همه جانبه دشمنان، از سوی حوزه‌های علمیه و از سوی نظام، حمایت همه جانبه از حوزه در تحقق این آرمان، به عنوان پشتیبان و تکیه‌گاه نظام است. مطلبی که ایشان آبان ماه سال ۱۳۸۹ در جمع طلاب و روحانیون در شهر مقدس قم جهت تبیین نسبت حوزه‌های علمیه با نظام جمهوری اسلامی ایران بیان فرمودند.

لکن می‌توان موارد دیگری نیز به عنوان برکاتی که مترتب بر وجود این کانون اندیشه است را به عنوان اهداف این کانون مورد توجه قرار داد:

۱. ایجاد یک نمونه از تحول عملی در رویکرد اجتماعی حوزه‌های علمیه.
۲. ایجاد یک نمونه ساختار پژوهشی - اجرائی مبتنی بر اصول علمی و مسئله محور.
۳. احصاء مسائل واقعی مربوط به موضوعات و عرصه‌های گوناگون تخصصی و ایجاد یک بانک مسئله.
۴. حرکت نظام‌مند برای حل مسائل واقعی با استفاده از پتانسیل حوزه‌های علمیه.
۵. حرکت به سمت ایجاد بستری جهت طرح مسائل بین رشته‌ای در فضایی علمی و خروجی محور...

پایگاه ویژه پخش طرّات شبیه آیت الله سید محمد باقر صدر

تعاریف:

کانون اندیشه مشکوة:

مجموعه‌ای از کرسی‌های آزاد اندیشی و اتاق‌های فکر راهبردی، تخصصی و عملیاتی است که طی یک فرایند مرکب از مسئله شناسی، پژوهش مسئله محور و ارائه خروجی‌های علمی - اجرایی، سعی در تحقق نمونه‌ای از خدمات متقابل حوزه علمیه و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران در ساختاری منسجم دارد.

شورای موسسین:

این شورا متشکل از افراد حقیقی اولیه‌ایست که به دلیل احساس وظیفه نسبت به لزوم ساختار سازی جهت پشتیبانی خدمات متقابل حوزه‌های علمیه و نظام جمهوری اسلامی ایران، اقدام به تاسیس کانون اندیشه مشکوة نمودند.

کرسی آزاد اندیشی موضوعی :

تعیین دستور کار کانون متوقف به وجود ساز و کاری برای شناسایی مسائل واقعی مبتلا به عرصه‌های تخصصی مربوط به خدمات متقابل حوزه علمیه و نظام جمهوری اسلامی ایران است. به نظر می‌رسد قالب بهینه برای دست یافتن به این هدف، برگزاری کرسی‌های آزاد اندیشی تخصصی خواهد بود.

این کرسی‌های آزاد اندیشی، جلسات هم‌اندیشی موضوع محور، مبتنی بر شرح و تبیین پیش از دستور موضوع پیشنهادی اتاق فکر راهبردی کانون، برای شرکت کنندگان این کرسی‌ها است. برگزاری این جلسات که ناظر به تشخیص مسائل واقعی مبتلا به موضوع پیشنهادی اتاق فکر راهبردی است، یکی از ماموریت‌های همین اتاق فکر است که با همکاری دبیرخانه کانون به عنوان بازوی اجرایی کانون برگزار می‌شود. شرکت کنندگان این جلسات، مشتمل بر فضلا، دانشمندان و مسئولین اجرایی مرتبط با موضوع هستند.

پایگاه ویژه بسیج طلاب شهید آیت الله سید محمد باقر صدر

اتاق فکر راهبردی کانون:

اتاق فکر راهبردی کانون، مرکز راهبری، سیاستگذاری و مدیریت کانون بوده متشکل از اعضای حقیقی و حقوقی است. اعضای حقوقی این اتاق فکر، مدیر حوزه علمیه مشکوة، معاونت پژوهشی حوزه، اساتید راهنمای هر دوره، نماینده پایگاه ویژه بسیج طلاب شهید صدر و اعضای حقیقی این اتاق فکر، اساتید محترم جناب آقایان ... هستند. ماموریت‌های این اتاق فکر عبارتند از، تعیین موضوع کرسی آزاد اندیشی، تحلیل و تنظیم مسائل مطرح شده در کرسی‌های آزاد اندیشی جهت قرار گرفتن این مسائل در دستور کار اتاق‌های فکر پژوهشی - عملیاتی طلاب، پشتیبانی راهبردی از فعالیت اتاق‌های فکر مسئله محور و در نهایت نظارت علمی بر سیر پژوهش ایشان است. بازوی اجرایی و نظارتی این اتاق فکر دبیرخانه کانون است.

دبیرخانه کانون:

دبیرخانه کانون، ساختار یکپارچه اجرائی کانون برای ایجاد هماهنگی و انسجام درونی کانون است، حوزه فعالیت این دبیرخانه شامل تمام عرصه‌های علمی و عملیاتی کانون می‌شود به همین جهت این دبیرخانه دارای دو شأن علمی و اجرائی است. این حوزه مشتمل بر برگزاری کرسی‌های آزاد اندیشی از مراحل مقدماتی و پیش از دستور تا تنظیم و تدوین خروجی‌ها، همراهی اتاق فکر راهبردی به عنوان بازوی اجرائی و نظارتی و همراهی اتاق‌های فکر پژوهشی - عملیاتی به عنوان مسئول پیگیری امور جاری، نظارت بر پیشبرد برنامه‌های پژوهشی - عملیاتی و تنظیم خروجی‌های این اتاق‌ها در قالب‌های استاندارد و قابل بهره برداری؛ است. همچنین تنظیم و ایجاد روابط میان ارکان کانون مشتمل بر ارائه خروجی هر رکن به رکن دیگر و انتقال بازخورد میان آن‌ها، بر عهده این دبیرخانه است.

اتاق‌های فکر مسئله محور:

اتاق‌های فکر تخصصی که بر اساس برنامه راهبردی پیشنهادی اتاق فکر راهبردی کانون، به حل علمی مسائل طراحی شده در اتاق فکر در عرصه‌های تخصصی ناظر به خدمات متقابل حوزه و نظام پرداخته و در صورت نیاز و امکان به طراحی مدل اجرائی نمونه و اجراء آن پرداخته. لازم به ذکر است که جهت حفظ انسجام کانون، این اتاق‌های فکر ملزم به اجرای آئین‌نامه‌های اجرایی کانون، هستند.

پایگاه ویژه روح‌طالاب شهید آیت‌الله سید محمد باقر صدر

ساختار:

این کانون یک ساختار پژوهش محور، متشکل از شورای موسسین، اتاق فکر راهبردی، دبیرخانه و تعدادی اتاق‌های فکر مسئله محور به حسب دواعی اندیشمندان و طلاب است. البته این دواعی در ارتباط مستقیم با همان مسائل واقعی است که خروجی کرسی‌های آزاد اندیشی بوده. فرایند کار این کانون با توجه به کارویژه هر یک از ارکان کانون در چند مرحله به ترتیب ذیل بیان می‌شود:

۱. یک موضوع مهم از موارد خدمات حوزه علمیه نسبت به نظام اسلامی، از سوی اتاق فکر راهبردی کانون بنا بر سیاست‌های کلی کانون، جهت آماده سازی مستندات پیش از دستور این موضوع، به دبیرخانه کانون ارائه می‌شود.
۲. پیرامون موضوع مورد نظر، مثلاً شجره طیبه صالحین؛ مستنداتی در تبیین چیستی موضوع، ضرورت، جایگاه و وضع موجود، عملکرد، تهدیدها و فرصت‌ها، مزایا و آفت‌ها و ... در واحد دبیرخانه کانون تدوین شده. این مستندات در قالب گزارش پیش از دستور، جهت تبیین و شناسایی موضوع و همچنین وجود یک بستر اطلاعاتی مستند برای تفاهم جمعی پیرامون موضوع؛ محضر فضلا، اندیشمندان، مسئولین و مجریان مرتبط با موضوع که قرار است اعضاء حاضر در کرسی آزاد اندیشی موضوع مورد نظر باشند، ارائه می‌شود.
۳. کرسی آزاد اندیشی موضوعی که از ماموریت‌های مشترک اتاق فکر راهبردی کانون و دبیرخانه علمی کانون است، برگزار شده. در این میان دبیرخانه اجرائی کانون متصدی اجراء و مستند سازی این کرسی آزاد اندیشی است. اجراء و مستند سازی این کرسی ناظر به هدف شناسایی مسائل واقعی مبتلا به موضوع مد نظر مثلاً طرح صالحین است.
۴. مستندات این کرسی آزاد اندیشی، در اتاق فکر راهبردی کانون مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته پس از افراز، اولویت‌بندی و دست یافتن به راهبردی تخصصی جهت حل مسائل، با توجه به اشراف اعضای این اتاق بر توانمندی طلاب، هر مسئله به همراه راهبرد تخصصی حل آن مسئله، به یک اتاق فکر پژوهشی - عملیاتی ارائه شده و یا در صورت فقدان اتاق فکری متناسب با مسئله در صدد ایجاد یک اتاق فکر پژوهشی عملیاتی در مسئله مد نظر بر می‌آید.

پایگاه ویژه **سج** طلاب شهید آیت الله سید محمد باقر صدر

۵. اتاق‌های فکر پژوهشی - عملیاتی طلاب پس از ارجاع مسئله و راهبرد پیشنهادی، متولی حل مسئله با روش‌هایی علمی و ناظر به ایجاد گزارش‌های استاندارد و در صورت لزوم طراحی و اجراء مدل‌های اجرایی نمونه به عنوان خروجی هستند.
۶. در تمام این مراحل، دبیرخانه کانون، متولی پشتیبانی و نظارت بر فعالیت اتاق‌های فکر مسئله محور بر اساس خروجی‌های میان‌فرآیندی پیش‌بینی شده و ارائه گزارش این فعالیت‌ها به اتاق فکر راهبردی کانون خواهد بود.

پایگاه ویژه دانشجویان شبیه آیت الله سید محمد باقر صدر

ساز و کار حمایتی کانون از اتاقهای فکر پژوهشی – عملیاتی:

کانون اندیشه مشکوة در دو عرصه به حمایت از اتاقهای فکر پژوهشی – عملیاتی می پردازد:

۱. حقوقی و تشکیلاتی:

این اتاقهای فکر از ارکان کانون بوده و بدون هیچ محدودیتی با عنوان حقوقی این کانون به فعالیت های علمی و اجتماعی می پردازند.

۲. مالی:

بدون تردید پژوهش حرفه ای، مستلزم هزینه هایی است که از عهده طلاب خارج بوده و پشتیبانی این هزینه ها به عهده کانون است، علاوه بر اینکه لحاظ تسهیلات و مزایایی از جمله تقدیر خروجی محور و همچنین مزایای اداری مانند احتساب مدت مان فعالیت طلاب در این کانون به ازای خدمت سربازی ایشان و ... تدابیری است که می تواند جهت پیشبرد کیفی فعالیت کانون ضروری و موثر باشد.

پایگاه ویژه دانشجویان طلاب شهید آیت الله سید محمد باقر صدر

برآورد هزینه‌ها:

هزینه‌های ثابت

۱. اتاق فکر راهبردی
 - حق الزحمة اعضا
 - هزینه برگزاری جلسات هفتگی
۲. دبیرخانه اجرائی
 - حق الزحمة اعضا
 - هزینه ایجاد و پشتیبانی زیر ساخت IT
 - هزینه برگزاری جلسات هفتگی
 - هزینه پشتیبانی ستادی کانون

هزینه‌های متغیر

۱. حمایت از اتاق‌های فکر مسئله محور
 - تامین هزینه‌های پژوهش
 - تقدیر خروجی محور از طلاب پژوهشگر
۲. دبیرخانه علمی (داوری)
۳. برگزاری کرسی‌های آزاد اندیشی